

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019 și încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

Mogorean Eugeniu x, născut la x, originar și domiciliat în r-nul x.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 17.05.2017 – 23.04.2018

instanța de apel: 23.05.2018 – 17.04.2019

instanța de recurs ordinar: 26.06.2019 – 12.02.2020

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 23 aprilie 2018, Mogorean Eugeniu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal și în baza acestei legii i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale, ce constituie 15 000 lei.

A fost încasat de la Mogorean Eugeniu în folosul lui Ababii Constantin prejudiciul moral în mărime de 5000 lei, cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

2. Prima instanță a constatat că, Mogorean Eugeniu la data de 07.09.2016, aproximativ la orele 21:30 a pătruns fără consimțământul persoanei pe teritoriul cu nr. cadastral x, proprietate privată a lui Ababii Constantin și Ababii Aurica, unde la moment Ababii Constantin locuiește, situată în extravilanul x. La cererea lui Ababii Constantin de a părăsi domiciliul, Mogorean Eugeniu a refuzat categoric să plece din gospodăria dată, aplicându-i lui Ababii Constantin o lovitură în regiunea urechii stângi.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 239-D din 07.12.2016, la Ababii Costantin s-a depistat mezotimpanită acută traumatică pe stânga, edemul și echimoza degetului al piciorului stâng au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur contodont, posibil la data și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglare a sănătății de scurtă durată.

Prin acțiunile sale Mogorean Eugeniu a comis infracțiune prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, adică, pătrunderea în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Igor Țurcanu în numele inculpatului prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi decizii de achitare a inculpatului.

3.1 În motivarea apelului avocatul a indicat că:

- acțiunile inculpatului Mogorean Eugeniu nu întrunesc componența de infracțiune. Solicită, cu titlu secundar, în cazul în care instanța îl va găsi vinovat pe Mogorean Eugen vinovat, să înceteze urmărirea penală pentru că nu a fost pornită în baza plângerii părții vătămate conform art. 276 alin. (1) Cod procedură penală și deoarece plângerea părții vătămate din 07.09.2016 nu corespunde art. 263 alin. (3) Cod procedură penală;

- decizia instanței de apel nu cuprinde descrierea faptei care formează obiectul plângerii, adică în plângerea părții vătămate nu este descrisă fapta ce constituie componența de infracțiune prevăzută de 179 alin. (2) Cod penal.

- nu există componența de infracțiune prevăzută de art. 179 alin. (2) Cod penal, pentru că nu s-a confirmat în ședința de judecată pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul sau reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei. Mogorean Eugeniu împreună cu martorul Zara Vasile au intrat în ograda părții vătămate care nu era încuiată și nu are porți iar din materialele cauzei penale se vede clar, că martorul Zara Vasile nu a fost pus sub învinuire de acuzare alături de Mogorean Eugeniu, chiar dacă din punct de vedere logic se impunea să fie făcut acest lucru, deoarece ambii, în mod obiectiv, au pătruns în domiciliul părții vătămate;

-nu poate fi reținută existența laturii obiective al art. 179 Cod penal, cum este rămânerea ilegală în domiciliul sau reședința unei persoane fără consimțământul acesteia, pentru că atât martorul Zara Vasile, cât și inculpatul Mogorean Eugeniu, de fapt, au fost împiedicați de partea vătămată Ababii Constantin și martorul acuzării Davidescu Alexei să

părăsească domiciliul lui Ababii. Ababii Constantin a aplicat față de Mogorean Eugeniu violență fizică, cauzându-i mai multe lovituri, ca consecință Mogorean Eugeniu a pierdut cunoștința și era în imposibilitate de a se mișca, iar când și-a revenit și a intenționat cu Zara Vasile să urce în automobil și să plece a intervenit deja și martorul acuzării Davidescu Alexei, care a parcat mașina sa în spatele mașinii lui Mogorean Eugeniu, a aplicat și el lovituri lui Mogorean Eugeniu și ambii l-au împiedicat pe acesta ca să plece;

- prima instanță sa manifestat în favoarea acuzării și nu a fost imparțială, deoarece a ignorat declarațiile martorului acuzării Zara Vasile, care nu numai că a fost martorul ocular al circumstanțelor de fapt importante pentru cauza penală, dar a fost și el audiat la urmărirea penală și au fost efectuate confruntări între el și ceilalți martori ai acuzării;

- în procesul de judecată martorul acuzării Zara Vasile nu a fost audiat, fiind de mai multe ori, apărarea a insistat ca să fie audiat, dar instanța a neglijat solicitările apărării. Conform declarațiilor martorului acuzării Zara Vasile date la urmărirea penală rezultă că partea vătămată Ababii Constantin l-a atacat pe Mogorean Eugen, i-a aplicat mai multe lovituri cu picioarele și mâinile în urma la ce, Mogorean Eugen a căzut jos și a pierdut cunoștința.

- în prezent, ordonanța Șefului de Post al PP Parcova, al Sectorului de Poliție nr. 2 al IP Edineț, Ghenadie Guțu, prin care a fost dispusă încetarea procedurii contravenționale în privința lui Ababii Constantin intentate în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, pe faptul maltratării lui Mogorean Eugeniu se află în procedură de contestare conform art. 313 Cod procedură penală, pe rol la judecătoria Edineț, adică asupra ei nu există o hotărâre definitivă și irevocabilă;

- prima instanță și-a întemeiat sentința de condamnare pe ordonanța de începere a urmăririi penale din data de 16 noiembrie 2016, emisă în baza plângerii părții vătămate Ababii Constantin, precum și pe plângerea părții vătămate Ababii Constantin din 07.09.2016 în adresa IP Edineț, prin care a solicitat ca să fie luate măsuri cu persoane necunoscute, care la data de 07.09.2016, aproximativ la orele 21:07 l-au numit cu cuvinte necenzurate și au sărit la bătaie;

- prima instanță a făcut trimitere și la raportul de expertiză medico-legală nr.-239 D din 07.12.2016, la Ababii Constantin s-a depistat mezotimpanită acută traumatică pe stânga, edemul și echimoza degetului al piciorului stâng au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur

contondent, posibil la data și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglare a sănătății de scurtă durată;

- poziția aleasă de Mogorean Eugeniu în ședința de judecată, prima instanță le-a apreciat ca un drept a inculpatului și ca o formă de exonerare de la răspundere penală pentru infracțiunea săvârșită. Dar, instanța era obligată să examineze în mod obiectiv cauza și să asigure un proces corect și contradictoriu;

- prima instanță totalmente nemotivat a refuzat în audierea martorului Zaharia Vasile și să fie anexate probe cu înscrisuri, care pun la îndoială evidentă vinovăția lui Mogorean Eugen.

- sentința nu este motivată și nu corespunde cu rigorile jurisprudenței CEDO.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 17 aprilie 2019, apelul avocatului Țurcanu Igor în numele inculpatului declarat împotriva sentinței judecătorei Edineț sediul Central din 23.04.2018, a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Pentru motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității, veridicității și coroborării, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, ajungând la concluzia, că vina inculpatului Mogorean Eugeniu în comiterea infracțiunii prevăzute de normele penale la art.179 alin.(2) Cod penal s-a confirmat pe deplin.

Instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate a martorilor și inculpatului, în coroborare cu restul probelor scrise a considerat corectă fiind soluția primei instanțe privind condamnarea lui Mogorean Eugeniu, a apreciat argumentele invocate de apelant ca fiind declarative și contradictorii.

În urma examinării apelului depus asupra sentinței, instanța de apel a considerat corectă și întemeiată soluția primei instanțe, atât sub aspect de fapt și de drept cât și în latura individualizării pedepsei penale.

La individualizarea pedepsei penale prima instanță corect s-a condus de prevederile art. 10 Cod penal, precum și de circumstanțele cauzei care influențează la categoria și termenul de pedeapsă. Prima instanță corect a ținut cont de circumstanțele cauzei, de motivul comiterii acestei infracțiuni și de personalitatea inculpatului care anterior nu a fost condamnat și în corespundere cu art.75 Cod penal, a ales una din cele mai ușoare pedepse prevăzută la norma penală cum este amenda.

6. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului Mogorean Eugeniu prin care prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei în instanța de apel în alt complet.

6.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Țurcanu Igor a menționat că:

- decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei, fiindu-i aplicată inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, astfel, consideră soluția neîntemeiată;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel (f.d.141-145, vol. II);

- a invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil în prima instanță și instanța de apel prin faptul că prima instanță a încălcat ordinea de cercetare judecătorească, atât prima instanță cât și instanța de apel au refuzat anexarea unor probe din partea apărării, pe faptul că atât prima instanță cât și instanța de apel au ignorat solicitările apărării de audiere a unui martor care fost audiat în cadrul urmăririi penale;

- acțiunile inculpatului Mogorean Eugeniu nu întrunesc elementele infrațiunii;

7. La data de 09.12.2019 a fost înregistrat recursul suplimentar depus de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului Mogorean Eugeniu, referindu-se la încheierea judecătorului de instrucție din 01.11.2019, prin care sunt criticate acțiunile organului de urmărire penală.

În susținerea recursului suplimentar a făcut trimitere la unele aspecte din conținutul încheierii judecătorului de instrucție din 01.11.2019 cu referire la plângerea depusă de Mogorean Eugeniu către Procuratura Edineț.

8. Asupra recursului declarat, a fost depusă referință de către procuror, prin care a expus că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent și respectiv decizia atacată conține motivele legale pe care se întemeiază soluția, considerând astfel, că lipsesc temeiuri de casare considerând inadmisibil recursul înaintat ca fiind vădit neîntemeiat.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar din 14 iunie 2019, declarat de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului ca fiind vădit neîntemeiat și

inadmisibilitatea recursului ordinar suplimentar din 09 decembrie 2019, declarat de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen, din următoarele considerente:

9.1 Cu referire la recursul ordinar din **14 iunie 2019**, Colegiul penal reține că, în speță recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de 4 procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul indică ca temeiuri pentru declarare a recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 8) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Instanța de recurs menționează, că nici unul din temeiurile la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Astfel, instanța de recurs ordinar, lecturând conținutul deciziei atacate în coraport cu argumentele invocate de recurent, se atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat (f.d.191-196), bazându-și fundamentat soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de

Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Cât privește alegația recurentului precum că „*decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei, fiindu-i aplicată inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, astfel, consideră soluția neîntemeiată*”, Colegiul penal o apreciază critic deoarece din textul deciziei contestate urmează că instanța de apel, în urma aprecierilor date, a considerat corectă și întemeiată soluția primei instanțe, atât sub aspect de fapt și de drept cât și în latura individualizării pedepsei penale. La fel a reținut și corectitudinea individualizării pedepsei penale, ținând cont de circumstanțele cauzei care influențează categoria și termenul de pedeapsă, apreciind argumentele primei instanțe ce țin de motivul comiterii infracțiunii, de personalitatea inculpatului care anterior nu a fost condamnat, numind pedeapsa în corespundere cu art.75 CP RM.

În continuarea aspectelor invocate în recursul dedus judecății, referitor la invocarea recurentului cu privire la *încălcarea dreptului la un proces echitabil în prima instanță și instanța de apel prin faptul că prima instanță a încălcat ordinea de cercetare judecătorească, atât prima instanță cât și instanța de apel au refuzat anexarea unor probe din partea apărării, pe faptul că atât prima instanță cât și instanța de apel au ignorat solicitările apărării de audiere a unui martor care fost audiat în cadrul urmăririi penale*, Colegiul penal, constată netemeinicia și nejustificarea afirmațiilor expuse de către recurent, or conform procesului verbal al ședinței de judecată din 17 aprilie 2019, în instanța de apel, demersul apărării privind anexarea unor probe din partea apărării, a fost admis de către instanță (f.d.177). Privitor la solicitarea audierii suplimentare a martorului Zara Vasiliu, instanța de apel și-a argumentat soluția de respingere a acestui demers (f.d.179).

Cu referire la temeiul de casare a deciziei instanței de apel prevăzut art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, Colegiul penal conchide că, raportând respectiva normă la situația în cauză, acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Or, prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni (f.d.194, alineatul 3, al deciziei contestate), a fost dovedită prin materialele cauzei acumulate în

cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor judecătorești.

Instanța de apel a argumentat faptul demonstrării prezenței în acțiunile inculpatului a semnelor componente de infracțiune imputate lui Mogorean Eugeniu. Instanța de apel s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt, motivându-și concluziile reieșind din cumulul de probe pe care, le-a apreciate ca fiind pertinente și concludente, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referitor la nevinovăția acestuia, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul penal le însușește, ținând cont și de practica CtEDO (cauza Albert vs România, Hotărârea din 16.02.2010).

Colegiul penal constată, că instanța de apel, respectând prevederile legislației în vigoare, a supus verificări (f.d.192-194), sub toate aspectele, probele prezentate de părți și anume declarațiile părții vătămate, a martorilor precum și înscrisurile anexate la materialele cauzei, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, ce nu trezesc careva dubii și care au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii în baza art. 179 alin. 2 Cod penal a fost dovedită integral.

Prin urmare împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii și că recursul ordinar declarat este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

9.2 Cu referire la recursul ordinar suplimentar din 09 decembrie 2019, Colegiul penal menționează că, conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la 17 aprilie 2019, inclusiv în prezența avocatului Țurcanu Igor, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 17 aprilie 2019 (f.d. 176-180, vol. II), din care rezultă că avocatul Țurcanu Igor a fost înștiințat despre ziua pronunțării deciziei motivate stabilită pentru data de

15 mai 2019 (f.d. 157 vol. II).

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 15 mai 2019 și a fost epuizat la 14 iunie 2019 (inclusiv), însă recursul ordinar suplimentar a fost declarat de către avocatul Țurcanu Igor, prin intermediul oficiului poștal, și poșta electronică la data de 09 decembrie 2019 (f.d. 227-231 și 232-240 vol. II).

Din cele constatate supra, instanța de recurs ordinar conchide că recursul ordinar suplimentar declarat de avocatul Țurcanu Igor este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 231 Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului.

Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului ordinar suplimentar declarat de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului, din motiv că este depus peste termen.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar din 14 iunie 2019, declarat de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului

penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019 și încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Mogorean Eugeniu x*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar suplimentar din 09 decembrie 2019, declarat de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019 și încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Mogorean Eugeniu x*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 26 martie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda